

Orgaandonatie / transplantatie halachische vragen en antwoorden

22 april 2021

Rabbijn Menno ten Brink

Drie beginselen

1. **Sjoetafoet** -> partnerschap
2. **Pikoeach nefesj** -> het redden van een ziel
3. Een holchien *bepikoeach nefesj* achar harow ->
meerderheid beslist niet

Het leven staat boven alles

Hoezo is leven het belangrijkste

- De mens is geschapen naar het evenbeeld van God
- Alle leven is van Mij
- Wie een mensenleven redt, redt de hele wereld
- Sta niet werkeloos aan de kant als het bloed van je naaste vloeit
- Een mens zal Mijn mitswot nakomen zodat hij er door zal leven

Halachische principes donorschap

- *Bizajon hameet* -> verbod op verminking van het lichaam
- *Isoer hana'a* -> verbod om voordeel te halen uit een stoffelijk overschot
- *Bitoel mitswat kewoera* -> het uitstellen van de lewaja
- *Kedoesjat hameet* -> heiligheid stoffelijk overschot
- *Kasje lenefesj hameet* -> de ziel lijdt als het lichaam wordt aangetast

Leven en dood

- Bij leven alleen orgaandonatie als kans op overlijden **gever** door donatie veel kleiner is dan kans op behoud leven **ontvanger**.

Beginsel: wiens bloed is roder?

- Voor, bij of na overlijden doneren

Wanneer is iemand gestorven

- Als het veertje onder de neus niet meer beweegt
- De dood is vastgesteld door een arts
- Ademhaling is gestopt
- Ademhaling en hartslag is gestopt
- Onomkeerbaar staken hersenactiviteiten (hersendood)
- Halacha: hersendood samengaan met stoppen adem en hartstilstand
- Harttransplantatie, speciaal geval?

Orthodoxe versus Liberale opvatting

- **Orthodox:** de ontvanger moet direct aanwezig zijn en het orgaan ontvangen om niet te overlijden. Dit is flexibel.
- **Liberaal:** er moet een ontvanger zijn die, indien niet direct aanwezig, zich met zekerheid aandient.

Fabeltjes

- Een varkenshart of hartklep mag niet bij een Jood worden getransplanteerd
- Een Jood mag geen organen aan niet Joden afstaan
- Een Jood mag geen organen van niet Joden ontvangen
- Joden mogen niet op een joodse begraafplaats begraven worden als een lichaamsdeel ontbreekt, na orgaandonatie of euthanasie
- De wederopstanding uit de dood (*machajee hametiem*) vindt niet plaats na orgaandonatie
- Sectie of obductie mag nooit
- Geen donatie plicht

וּבְחַרְתָּ בְּחַיִּים לְמַעַן תַּחְיֶה אַתָּה וְזַרְעֶךָ

Kies voor het leven zodat u en uw nakomelingen zullen
leven (Dew. 30:19)

וְאַהֲבַת לַרֵעֶךָ כְּמֹד אֲנִי יְהוָה:

Houd van de ander als van jezelf, Ik ben de Eeuwige (Vajikra 19:18)

Vragen?

